

Érdemes közölni az alapkiadást is:

T. Nagy Imre: Csíki Pantheon. Emlékezés régi Csíkiakról Csíkszereda, Vákár Lajos Könyvnyomdája, 1943

Bálintné Kovács Júlia

Új adatok az örmények Erdélybe településéhez

Az örmények folyamatos Erdélybe érkezésére számos bizonyítékot találunk a családtörténetekben. A közelmúltban régi iratok alapján összeállítottam Édesanyám családjának, a Kézdi-Vásárhelyi Kerekések egyik ágának történetét 1677-től 1848-ig.

Kiderült, hogy K. Vásárhelyi Kerekes Kelemen, aki 1673-ban Bánffyhunyadon volt „rektor” majd Damoson (Kalotaszeg) református lelkész, feleségül vette Örmény Lázár Péter leányát, Örmény Lázár Zsófiát.

Nyilvánvaló, hogy ez az Örmény Lázár Péter nem az Apafi idejében zajló tömeges letelepedés-bevándorlás idején került az akkori Kolozsvár környékére, de erről a családról egy másik alkalommal fogok beszámolni illetve „elmélkedni”.

Most *Darkó László* művészettörténész, festőművész dédapjáról - Darkó Aladár néhai bankigazgatóról írok, akiről unokája önéletrajzában feljegyezte: „Nagyapám *Amberboj József* Konstantinápolyban született., és onnan nőtlen korában jött Erdélybe több testvérével, mint örmény menekült (tehát a XIX. század közepén is volt ok a menekülésre! B.K.J.). Egyik bátyja Konstantinápolyban maradt, Velencében végzett és örmény pátriárka volt, fényképe és sajátkezű levelei vannak nálam. (Bárcsak ma is meglennének még valahol! B.K.J.) Nagyapámnak Tordán vas, fűszerüzlete és dohány nagyüzsdéje volt. Becsületes, szorgalmas kereskedő volt, és úgy tudom, hogy jelentékeny vagyona maradt. Vallásos, rendkívül jámbor, szelíd ember volt. Nagyapám jelmondata: „Élek a jelennek, a többit Istenre bízom.” Eddig az idézet.

Ennek a becsületes jámbor kereskedőnek a Katinka nevű leányát vette feleségül 1873-ban a tordai főjegyző, Darkó Zsigmond. Katinka akkor 20 éves volt.

Darkó Aladár önéletrajzát, melyet halála évében 1947. május 13-án kezdett el írni, később közölni fogjuk.

B. Kovács Júlia (Kolozsvár)

Kiállítás a Karinthy Szalonban

A világ legnagyobb örmény irodalmi és történelmi forrásgyűjteményéből, a Matenadaranban őrzött 16 ezernél több egészben vagy töredékesen fennmaradt régi kéziratokból és egyéb írás reprodukcióiból láthattak gazdag összeállítást az érdeklődők 2004. június 15-én a Karinthy Szalonban.

Az örmény kódexművészet sajátos vonulatot képez a világ kódexművészetében. Mivel az olvasás a középkorban a kiváltságosok joga volt, a tanítás képek formájában folyt. A Biblia Pauperum a széles néprétegek számára készült, és a hivatalos egyházi dogmatika szerint tartalmazta a keresztény tanításokat képekben. A templomi freskók is ezt a célt szolgálták. A kor embere járatos volt a középkori ikonográfia szimbólumrendszerében, mely szigorúan kötött volt: meghatározott történések, mozdulatok és viszonyrendszerek ábrázolása. A Biblia Pauperum mellett a kódex többlet-információt tartalmaztak, mind ábrázolásban, mind jelekben, ennél fogva műveltebb rétegek, valamint egyházi belső használatra készültek. A XIII-XIV sz.-i örmény kódexlapok bibliai, történelmi, történetfilozófiai írásokat, vallásos énekeket ún. saragánokat, természettudományi munkákat, törvényeket tartalmaznak, és ami a

szem számára elkápráztató, a középkori örmény miniatúrafestészet remekeit. Az iniciálék, illusztrációk és borítók bámulatosan élők, sokszínűek, pazarul díszítettek. A kárminvörös, ún. örménykék, arany, zöld színek pompája mit sem változott az évszázadok során, holott a kolostorok ellenség elől menekülő lakói nemegyszer saját testükre erősítve, lapjaikra bontva menekítették a pusztulástól ezeket a kincseket.

Tudjuk, a történelem zivataros árájában sok kéziratot tartalmazó könyvtár vált a tűz vagy a betörő ellenség martalékává.

Megnyitóbeszédében *Szesztay András*, a XI. ker. Önkormányzat Kulturális Bizottságának elnöke arról az ősi kultúráról beszélt, amely Kr. e. sok évszázaddal Örményország területén alakult ki a világ egyik legjelentősebb államalakulatában, Urartuban. A hatalmas hegyek közt, a nagy tavak partján Asszíriával vetekedő hatalmú ókori birodalom virágzott hármezer évvel ezelőtt. Ennek a különös, egzotikus országnak és népének a története azóta is szakadatlan harcok és tragédiák sora, Urartu lerombolásától a Musza Dagh ostromáig.

Harmath Kálmán, a XI. ker. Örmény Kisebbségi Önkormányzat elnöke a legújabb korig tartó történelmi áttekintésben szólt arról, miként került ez a sokat szenvedett nép hazánkba, miként integrálódott a magyar kultúrába, megőrizve ősi hagyományait, valamint mit adott az őt befogadó nemzetnek. A magyar közélet számos örmény származású kiválóságairól szólva megemlítette, hogy mindig a haza érdekeit tartották szem előtt, és helytállással, munkájukkal, szorgalmukkal, tehetségükkel, ha kellett, vérükkel is sorsközösséget vállaltak magyar testvéreikkel.

A megnyitó hangulatát *Fogolyán Kristóf* fuvolaművész Bach műveivel emelte, majd elhangzott J. S. Bach h-moll orgonaprelúdiumának Liszt Ferenc általi zongoraátírata *Kátainé Szilvay Ingrid* tolmácsolásában.

Az örmény konyha remekeivel terített asztal mellett folytatódott a sokszámú egybegyűlt közvetlen beszélgetése.

A kiállítás anyagát az EÖGYKE bocsátotta rendelkezésünkre. Köszönet érte *dr. Issekutz Saroltának*, aki az egyesület elnökeként összegyűjtötte ezt a páratlan értékű anyagot.

Kátainé Szilvay Ingrid
XI. ker. Örmény Kisebbségi Önkormányzat képviselője

(Az Örmény kódexművészet kiállítás június 15-24-ig volt látogatható a Karinthy Szalonban)

Millenáris - június 19

A II. Kerület Napja rendezvény-sorozaton ismét sikeresen szerepelt a II. Kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzat. Immár 4. alkalommal vettünk részt önálló programokkal a nagyszabású rendezvényen. Idén zenés irodalmi pódiumműsorral jelentkeztünk a Fogadóban.

Dr. *Issekutz Sarolta* elnök bevezetőjében a hazai örménység gyökereiről, kultúrájáról, örmény katolikus vallásáról beszélt, majd bemutatta a szereplőket, valamint a duduk hangszert, amelynek hangja lemezzel az alapzenéjét adta a pódiumműsornak. A duduk egy barackfából faragott, duplanyelven ősi fúvós hangszer, melynek hangja különleges hangulatot áraszt, hol melankólikus, hol lassú táncra szólító. A *Flórián Antal* által szerkesztett és rendezett pódiumműsor a középkori örmény szerzőktől egészen a mai napig bepillantást adott az örmény irodalomba, amelyhez igen jól illettek *Gevorg Dabaghyan* jereváni örmény dudukművész népi dallamai. *Szabó Anikó* és *Flórián Antal* színművészek előadása, *Kátainé Szilvay Ingrid* csodás énekhangja - örményül egy húsvéti dalt, majd gyimesi népdalokat adott elő - méltán váltott ki nagy elismerést a hallgatóságból.

A kisebbségek *Ízek utcájában* már jóval a 12 órai nyitás előtt tolongott a tömeg, hogy ismét élvezhesse az örmény gasztronómia finomságait, mint az elmúlt évben. De szabály az